

پیام‌های یک ممنوعیت

طرح‌کردن بحث ممنوعیت واردات لوازم کره‌ای از سوی رهبری این بحث را که تا حالا در مجامع تخصصی جریان داشت، به سطح اخبار آورد. بحث واردات بحثی دامنه‌دار است. بحث لوازم خانگی بحثی پیچیده است و بحث کره‌ای‌ها هر دو.

به گزارش سایت خبری پرسون، درباره واردات لوازم خانگی در این مدت اخباری منتشر شد که بعضا عجیب بود و پیگیری آن هم چیزی به دانسته‌ها اضافه نکرد. اواخر تابستان امسال ناگهان انتشار خبری از سوی یک وبسایت نامعتبر مبنی بر وضع قوانینی که موجب انحصار لوازم خانگی می‌شود و این صنعت نیز به سرنوشت خودرو دچار خواهد شد ناگهان روی تلکس یکی از خبرگزاری‌های اصولگرایی ایران قرار گرفت و سپس بالطبع کل دیگر رسانه‌ها آن را نقل کردند.

در ادامه و چند روز بعد از آن خبری منتشر شد که مغازه‌های ایرانی از جنس داخلی خالی شده‌اند و نیز اینکه شرکت‌های کره‌ای اجناس خود را بدون ثبت سفارش به گمرک آورده‌اند و برخی گمانه‌زنی‌های پیشین فوت گرفت. آمریکا ظاهراً صادرات برخی اجناس از کره و ژاپن به ایران به جای مطالبات معوق را آزاد کرده بود و با اینکه نامی برده نشده بود اما مشخصات آن به لوازم خانگی و خودرو می‌خورد. پس از این کش‌وقوس بحث احتمال واردات دو تولیدکننده لوازم خانگی کره‌ای به ایران بالا گرفت، با اینکه ورود این کالاها قانوناً ممنوع است و تولیدکنندگان لوازم خانگی در نامه‌ای به رهبری خواهان پیگیری موضوع شدند.

این نامه و ممنوعیت تازه البته در حالی است که عملاً از سال ۹۷ و پس از خروج دو شرکت معروف کره‌ای از بازار لوازم خانگی ایران، واردات این لوازم ممنوع شد و حتی این موضوع به قانون هم تبدیل شد و همین چند هفته پیش هم مسئولان کشور از ادامه این ممنوعیت دست‌کم تا پایان سال ۱۴۰۰ خبر دادند. اما مسئله فقط لوازم خانگی است؟ نگاهی بکنیم به پیشینه روابط اقتصادی دو کشور که بالا و پایین کم نداشته است.

تاریخ بدعهدی

ایران و کره جنوبی تجارتی دوسره و در سطح بالا داشتند. کره‌ای‌ها مشتری ثابت نفت ایران بودند و ایران هم کالاهای فراوانی از کره به کشور وارد می‌کرد. زمانی بود که سرتاسر ایران را تبلیغات اجناس کره‌ای گرفته بود. از روی قسمتی از تاریخ پرش کنیم و برسیم به دور دوم تحریم‌های سنگین آمریکا در دوران ترامپ. کره‌ای‌ها در ابتدا برای کم‌کردن پله‌ای خرید نفت از ایران از ایالات متحده معافیت دریافت کردند. معافیتی که از اردیبهشت ۹۸ دیگر تمدید نشد.

روابط ۱۷ میلیارد دلاری دو کشور به نزدیک صفر رسید. کره‌ای‌ها که نفت نمی‌خریدند و ال‌جی و سامسونگ‌شان بازاری بزرگ را از دست داده بود، همان میزان واردات بشردوستانه نظیر غذا و دارو به ایران را هم متوقف کردند. کره می‌گفت هر تعامل بانکی خارجی کشورش باید از وون به دلار تبدیل شود و این آمریکا را قادر به رصد تمام تبدلات بانکی آنها می‌کند. باین‌حال اوایل آذرماه سال ۹۸ نماینده ویژه رئیس‌جمهور کره به همراه هیئتی برای بحث درباره موضوع به ایران آمد تا راه‌حلی پیدا کند که پیدا نشد و در سکوت خبری ایران را ترک کرد.

یک مقام دیپلماتیک ایران در آن زمان گفته بود وقتی همچنان واردات دارو و کالاهای بشردوستانه از کره جنوبی متوقف است و شرایط تجاری تغییری نشان نمی‌دهد، یعنی کره جنوبی هیچ راه‌حل مثمرتری نشان نداده است. کره‌ای‌ها همچنین می‌گفتند که این مسئله سه‌طرفه است و آمریکا نیز یکی از طرف‌هاست.

اما مسئله دیگر بلوکه‌شدن چند میلیارد دلار از پول نفت ایران در بانک‌های کره‌ای بود که نه پرداخت می‌شد نه بهره آن محاسبه می‌شد و نه حتی کره‌ای‌ها از محل آن خرید موارد مجاز بشردوستانه را که ترامپ هم حرفی درباره آن نداشت، اجازه می‌دادند. درباره لوازم خانگی در همان زمان یکی از فعالان صنعت به گفته بود: «کره‌ای‌ها از اتفاقی که رخ داده هیچ ضرری نمی‌کنند بلکه اکنون به شکل دیگری کالای خود را با کیفیت پایین و بدون ضمانت راهی بازار ایران می‌کنند». اما این راه مذاکره را همچنان باز گذاشتند که با وجود بدعهدی طرف مقابل جلوی ضرر گرفته شود. ازجمله بار دیگر در دی‌ماه سال ۱۳۹۹ هیئتی از کره به ایران آمد تا درباره موضوع پول‌های بلوکه‌شده در وزارت خارجه مذاکره کنند و این زمانی بود که دیگر ترامپ هم در حال ترک کاخ سفید بود.

هرچند خرداد گذشته‌اش رئیس کل بانک مرکزی نیز برای یافتن راه‌حلی برای موضوع به سؤال سفر کرده بود اما با دامنی پر از گلابی به تهران بازگشت و حتی افشا کرد که «هم‌اکنون ایران هفت میلیارد دلار در کشور کره جنوبی سپرده دارد که طرف کره‌ای به جای پرداخت سود به این سپرده‌ها، هزینه نگهداری آن را نیز از ما می‌گیرد». مسئله حادث‌تر هم شده بود چراکه کره‌ای‌ها حتی اجازه برداشت از پول ایران برای پرداخت اولین قسط واکسن کرونا را برنامه کوواکس را هم منوط به اجازه برادر بزرگ‌تر کردند و این اتفاق روی نداد و هرچه بیشتر این ادعای بی‌محتوای معافیت بشردوستانه کالاهایی نظیر دارو را نشان داد. این دیوار بی‌اعتمادی هر روز بلندتر شد. کره‌ای‌ها باز حتی درخواست ایران برای پرداخت حق عضویت در سازمان ملل را هم رد کردند.

کره‌ای‌ها حتی استفاده از کانال مالی سوئیس برای خرید دارو را هم رد کردند و همه هم با این بهانه که نتیجه برجام باید مشخص شود. اینکه کره کجای

نظام دیپلماتیک جهان ایستاده و چه نقشی در برجام دارد و این ادعا از نظر حقوق بین‌الملل تا چه حد قابل دفاع است، محل سؤال باقی ماند. مقامات ایران حتی به جلسه‌ای اشاره می‌کنند که یک هیئت بلندپایه ایرانی در آن قرار بود بر سر واردات دارو از کره با سؤال گفت‌وگو کنند اما رقم پیشنهادی کره چنان ناچیز بود که به گفته یکی از حاضران در جلسه ترن‌اور یک داروخانه در شمال تهران بود و عملاً توهین مستقیم به حساب می‌آمد.

این تاریخ کوتاه رفتار طرف کره‌ای با ایران در دو سال گذشته که شاید زمینه‌ای برای اتفاقات حال حاضر فراهم کند. اما درباره لوازم خانگی، نخست با آقای غزنوی سخنگوی انجمن تولیدکنندگان لوازم خانگی صحبت کردیم. به نظر می‌آید برای تحلیل دلیل ممنوعیت کنونی و انتشار خبر رسمی آن با وجود قانون ممنوعیت واردات لوازم خانگی، باید به این پیشینه هم توجه کرد هرچند ماجرا به تلاش شرکت‌های لوازم خانگی برای فعالیت و پیشرفت در بازاری بی‌رقیب و کمک به اقتصاد هم برمی‌گردد.

در زمان سختی رها کردند، حالا بزک‌کرده برگشته‌اند

مگر واردات لوازم خانگی مطابق قانون ممنوع نبود؟ چرا اما زمزمه آمدن دوباره کره‌ای‌ها باعث نگرانی شد و انجمن و چند شرکت بزرگ به رهبری نامه نوشتند. این اقدام فارغ از بحث لوازم خانگی از نظر سیاسی اقدام خوبی بود. الان اگر دیده باشید وزیر خارجه کره ابراز نگرانی کرده. پس یعنی برنامه داشتید که نگران شده‌اید. آن هم برای تجارت یک‌طرفه و ضد منافع ملی. می‌دانید سفیر جدید کره در ایران چندین سال معاون اقتصادی وزیر خارجه کره بوده. این یعنی کره‌ای‌ها برای ما برنامه دارند و آدم‌های قدرتمندشان را می‌فرستند. در زمان سختی ما را رها کردند و رفتند حالا بزک کرده‌اند و می‌خواهند برگردند. آن هم در زمینه‌ای که ما اصلاً خودکفا هستیم و نیازی نداریم. چه کسی می‌خواهد اینها برگردند؟ در ایران ایادی دارند. حافظ منافع آنها هستند اصلاً. چه کسی؟ در چه نهادی؟ شما اسمش را بگذارید مافیا. چه کسی؟ مهم نیست.

کره‌ای‌ها برای ما ناو جنگی فرستادند. آن وقت واقعا این با میهن‌دوستی و غیرت ملی ما جور درمی‌آید که جنس کره‌ای را که نیاز هم نداریم به جای پولی که حق ماست دریافت کنیم؟ اگر اقتدار نشان داده بودیم از ابتدا وضعیتمان این نمی‌شد. هیچ وقت هم دیر نیست. در یک پرونده که حق صنعتگر ایرانی را خوردند به دادگاه لاهه شکایت شد و کره جنوبی را محکوم کردند با اینکه کره‌ای‌ها با وکلای آمریکایی آمده بودند. پول آن را هم ندادند. گفتند آمریکا نمی‌گذارد. الان شرایط به شکل خاصی است اما ۵۰ سال دیگر قضاوت درباره این حکم مثبت خواهد بود. این حرف‌ها که آمریکا نمی‌گذارد هم جنگ زرگری است. ما اگر بخواهیم می‌توانیم پولمان را بگیریم. ما الان بخشی از اموال کره را در اروپا توقیف کردیم. پس یعنی می‌شود، اراده نیاز داریم.

رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس: ما را گیر آورده‌اند!

در این باره همچنین عزت‌اله اکبری تالارپشتی رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگویی توضیحات بیشتری مطرح می‌کند و می‌گوید کره به هر حال پول ما را ضبط کرده، در زمین آمریکا بازی می‌کند. تازه می‌خواهد جنسی را که نیاز نداریم به جای پولمان به ما بدهد. به بازار ایران علاقه دارد، از آن طرف در جهت منفعت آمریکا عربده‌کشی می‌کنند. ما را گیر آورده‌اند! واردات که طبق قانون ممنوع بود. این صحبت فقط تأکیدی بود بر موضع ایران. در ایران چه کسی مایل به انجام این کار بود؟ میل به واردات بالاخره هست.

بحث این است که ما بازار کشورمان را در اختیار یک کشور بگذاریم که چه بشود؟ چه امتیازی به ما داده‌اند مگر؟ تازه سروصدا علیه منافع ما هم می‌کنند، همدست دشمن ما هم می‌شوند. هم بخش خصوصی و هم بخش دولتی باید بدانند که مراوده است: یک چیزی می‌دهی یک چیزی می‌گیری. امتیاز در برابر امتیاز. دارو و غذا به ما داده‌اند کره‌ای‌ها؟ نخیر، آنها که برنامه‌هایشان تنظیم است. ما ساده امکانات در اختیارشان می‌گذاریم. باید احترام متقابل وجود داشته باشد. می‌گویند باید از آمریکا اجازه بگیریم! این چه حرفی است؟ این حرف خلاف همه قوانین بین‌المللی است. آمریکا قوانین داخلی خودش را به جهان تسری می‌دهد. البته دنیا اطلاع ندارد که گردن‌نهادن به این کار یک روز دامن همه را می‌گیرد

. این کار زیرپا گذاشتن اولیه‌ترین مسائل حقوق بین‌المللی است. باز می‌پرسیم چه کسی اخیراً بدون ثبت سفارش کالای خانگی کره‌ای می‌خواست به ایران بیاورد؟ مهم نیست. مهم این است که همه با همکاری باید جلوی این کار را بگیریم؛ از ما در مجلس تا شما در روزنامه. مسئله منافع ملی است. کره‌ای‌ها بدعهد هستند در تجارت؟ بله. کره خیلی موارد خلاف دارد. این توهین به من ایرانی است، به شمای ایرانی است. آقا پول ما را نمی‌دهند. ساده‌تر از این؟ دولت جدید هم در حال استقرار است و باید کم‌کم جهت‌گیری‌هایش را مشخص کند و همه با همکاری در جهت منافع ملی گام برداریم.

منبع: شرق